

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 24/17
V Lucemburku dne 7. března 2017

Rozsudek ve věci C-638/16 PPU
X a X v. État belge

Členské státy nemají na základě unijního práva povinnost udělit humanitární vízum osobám, které se chtějí dostat na jejich území s úmyslem požádat o azyl, mohou tak ale učinit na základě vnitrostátního práva

Unijní právo stanoví pouze postupy a podmínky udělování víz pro průjezd přes území členských států nebo předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 90 dnů

Dne 12. října 2016 podali syrští manželé spolu se svými třemi nezletilými dětmi nízkého věku, žijící v Aleppu (Sýrie), žádosti o udělení humanitárního víza na Velvyslanectví Belgie v Bejrútu (Libanon) a následujícího dne se vrátili do Sýrie. Žádali o udělení víz s omezenou územní platností na základě vízového kodexu EU¹, aby mohli opustit obléhané Aleppo a podat v Belgii žádost o azyl. Jeden z členů této rodiny mimo jiné uvádí, že byl unesen ozbrojenou skupinou, bit a mučen a nakonec propuštěn za výkupné. Poukazují zejména na zhoršení bezpečnostní situace v Sýrii a obzvláště v Aleppu a na skutečnost, že jim jako pravoslavným křesťanům hrozí pronásledování z důvodu jejich náboženského vyznání.

Office des étrangers (Cizinecký úřad, Belgie) tyto žádosti dne 18. října 2016 zamítl. Uvádí, že požádala-li dotyčná syrská rodina o vízum s omezenou územní platností za účelem podání žádosti o azyl v Belgii, měla tedy zjevně v úmyslu pobývat v Belgii déle než 90 dnů, což je v rozporu s vízovým kodexem EU. Office des étrangers dále zdůrazňuje, že kdyby bylo dovoleno udělit této rodině vstupní vízum, aby mohla podat žádost o azyl v Belgii, znamenalo by to totéž jako dovolit jí podat takovou žádost na diplomatickém zastoupení.

Syrská rodina napadá zamítavé rozhodnutí před Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie). Tvrdí, že Listina základních práv EU a Evropská úmluva o lidských právech (EÚLP) ukládají členským státům pozitivní povinnost zaručit právo na azyl. Udělení mezinárodní ochrany je podle ní jediným prostředkem jak zabránit hrozbě porušení zákazu mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu². Za těchto podmínek se Conseil du contentieux des étrangers rozhodla položit Soudnímu dvoru otázku v naléhavém řízení. Conseil du contentieux des étrangers mimo jiné poznamenává, že podle vízového kodexu zejména platí, že se vízum uděluje, pokud to členský stát „považuje“ za nezbytné vzhledem k mezinárodním závazkům, a zamýšlí se nad rozsahem prostoru pro uvážení, který je v této souvislosti členským státům ponechán.

V dnešním rozsudku Soudní dvůr nejprve poukázal na to, že vízový kodex byl přijat na základě ustanovení Smlouvy o ES³, podle kterého Rada přijme vízová opatření pro zamýšlené pobyty v trvání nejvýše tří měsíců. Vízový kodex proto stanoví postupy a podmínky udělování víz pro průjezd přes území členských států nebo předpokládané pobyty na tomto území nepřesahující 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů. Dotyčná syrská rodina přitom podala žádosti o udělení víz z humanitárních důvodů s úmyslem požádat v Belgii o azyl, a tudíž o povolení k pobytu, jehož platnost není omezena na 90 dnů.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. 2009, L 243, s. 1, a oprava v Úř. věst. 2013, L 154, s. 10), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 610/2013 ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. 2013, L 182, s. 1).

² Článek 3 EÚLP a článek 4 Listiny.

³ Článek 62 bod 2 písm. a) a písm. b) bod ii) Smlouvy o ES (nyní článek 77 SFEU).

Z toho plyne, že i když byly tyto žádosti po formální stránce podány na základě vízového kodexu, nespadají do jeho působnosti.

Soudní dvůr dále upřesnil, že unijní normotvůrce dosud nepřijal žádný akt ohledně udělování dlouhodobých víz či vydávání dlouhodobých povolení k pobytu členskými státy státním příslušníkům třetích zemí z humanitárních důvodů. **Na žádosti podané dotyčnou syrskou rodinou se proto vztahuje pouze vnitrostátní právo.**

Vzhledem k tomu, že se předmětná situace neřídí unijním právem, ustanovení Listiny se tedy nepoužijí.

Soudní dvůr rovněž upřesnil, že pro situaci dotyčné syrské rodiny není charakteristická existence pochybností o úmyslu opustit území členských států před uplynutím platnosti víza, nýbrž skutečnost, že se žádost svým účelem liší od krátkodobého víza.

Soudní dvůr má za to, že kdyby bylo státním příslušníkům třetích zemí dovoleno podat žádost o vízum s cílem domoci se mezinárodní ochrany v členském státě dle svého výběru, narušovalo by to celkovou strukturu Unii zavedeného systému pro určování členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu⁴.

Soudní dvůr dospěl k závěru, že na žádost o udělení víza s omezenou územní platností podanou státním příslušníkem třetí země z humanitárních důvodů na základě vízového kodexu u zastupitelského úřadu členského státu určení nacházejícího se na území třetí země, a to s úmyslem podat po příjezdu do tohoto členského státu žádost o mezinárodní ochranu, a pobývat tedy v tomto členském státě déle než 90 dnů během období 180 dnů, se uvedený kodex nevztahuje, nýbrž se na ni za současného stavu unijního práva vztahuje pouze vnitrostátní právo.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepřacované znění) (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31).